

zaten. Şiirin, öz ve biçimden öte bir şey olduğu da unutulmamalı. Şiir, her şairde farklı oluşum serüvenini yaşar. Bende şiir inci gibidir ve içte doğar. Dile dönüşürken anıtını dikerek biçimini de belirler. Az veya çok biçim yontuculuğuna mecbur hissederim kendimi. Öz ve biçimin estetik bütünlüğe ulaşması halinde ne anlam bağıdır ne de biçim. Öz, biçim ve anlam kaygısı olan şairin çabası şiirde dengeyi kurabilir. Ancak, bu ontolojik uyuma rağmen her zaman iyi şiir ortaya çıkmaz. Aslolan şiirin estetiğidir. Zaten iyi şiir, elmasa değil inciye benzer.

Sözcük seçiminde özel bir dikkatiniz olduğu hemen belli oluyor. Sözcüklerinizi seçerken neye dikkat ediyorsunuz? Muhtevanın mı, duyarlılığın mı önceliği var şiirinizde?

Salâh Birsel'in bir cümlesini hatırlıyorum: *Bir şiirin güzelliği kendi dışında bıraktığı kelimelerin sayısıyla doğru orantılıdır.* Kelime ve imge, şiirdeki anlam kadar mimarının de temel taşları. Şiirin yapısında kelimenin yeri sağlam değilse şiirin anlam katmanı oluşamaz. Dolayısıyla da şiirin mimarisi eksik kalır. Öz'ün en gerekli aracı kelimedir. Şiir, şiire giren ve girmeyen kelimelerle oluşur. Şiire girmek için kelimeler birbirleriyle yarışır. Şair, kelimelerin en talihli olanını değil en yerinde olanını seçmekle görevini yerine getirebilir. Seçmeyi başaramayan şair, şiirini hem anlam hem de biçim tehlikelerinden kurtaramaz. Şiirimde temanın iklimini oluşturmak gizli tutkularımdan biridir. İçeriğin gerektirdiği duyarlılığı yakalayınca kadar şiiri içimde bekletirim. İçeriğin gerektirdiği duyarlılığa kavuşunca şiirin içten dışa yolculuğu başlar. Her şiirimde anahtar kelimelerin olmasını isterim. Bu anahtar kelimeler şiirimde şifreleri gibidir. Şiir toplamımda bu anahtar kelimelerin bir çocuk atlası oluşturduğunu düşünüyorum. Çocuk bakışı kazanmış olan okur, çocuk atlasımın şifrelerini çözmekte zorlanmaz. Çocuk bakışı zayıf okursa, yalnızca şiirimde duyarlılıkla yetinir.

Sizce, şiirin kalıcılığı nelere bağlıdır?

Modern insan bölünmüş insandır. Zihni parçalı insan, dışa açık olduğundan içe de kapalıdır. Şiirse içe yöneliktir. Dışı güçlü içi zayıf modern insanın geçmiş çağların şiiriyle arası bu yüzden iyi değil. Geçmiş zaman şiirinin en belirgin özelliği bu şiirin büyüüdür. Dışa dönük insanın bu büyüyle buluşması imkansız gibidir. Kalıcı şiirse büyüünü koruyabilen şiirdir. Modern öncesi kadim şiir değerini korusa da modern insanın şiirle ilişkisi yeniden düzenlenmedikçe bu şiirle buluşma şansı çok azdır. Şairin durumuna gelince: Modernleşme süreci ile birlikte şairin toplum içindeki etkinliği zayıflamıştır. Bütün insanlığın çılgınlığını duyurma ödevini yerine getirmekten uzaktır artık şair. Şair, esinlenme yeteneğinden yararlanabildiği oranda şiirini koruyabilir. George Thomson, daha tehlikeli bir duruma dikkat çekmişti önceki yüzyılda: *Şair üretici duruma düştü; şiirse meta'ya dönüştü.* Bu açıdan bakıldığında modern şiirin kalıcılığı tartışması kendi içinde sorunları olan bir konudur. Kalıcı şiir sorunuza benim cevabım şu: Büyüsünü kaybetmeyen şiirdir kalıcı şiir. Bütünlüklü şiirin zamana direnme ve evrensele açılma imkanı daha yüksektir. Zamana ve değişime karşı direnebilen şiirdir kalıcı şiir.

Şiirin, dünyanın gidişatını değiştireceğine inanıyor musunuz? Niçin şiir?

Şiire bu kadar büyük bir görev yüklemek niye? Şiirin ve şairin mutlak gücüne inanılan geçmiş çağlarda bile şiirden bu kadar etkinlik beklendiğini düşünmüyorum. Her çağın etkili şairleri olmuştur. Bu şairlerin öznel üzerindeki etkisi kuşkusuz büyüktür. Büyük ve bilge şairlerin dünyaya en anlamlı cevap olduklarını düşünsem de yeni dünyanın şair algılamasının sorunlu olduğunu düşünüyorum. Paranın sesini dinlemek için yarışan, reklâmların anlattığı çocuksu masallarla yetinen modern insanla şiirin arası bu kadar açıkken, şairin dünyanın gidişatını düzeltilmesi tam bir ham hayâl. Sahih şair kıtlığı var dünyada. Sahih şiirin müşterisi bu kadar azken şairin bütün insanlığa yönelik duruşunun farkedilmesi de kolay değil. Şiir bütün kötülüklerle de başedemez. Belki şair, dünya bütününe algılamada en şanslı olandır. Şairin sınırları dünyanın da sınırlarıdır. Fakat dinlenirse.

Özelde şiirin, genelde edebiyatın bu gün gelip dayandığı noktayı açıklar mısınız?

Yeni dünya, görüntünün egemen olduğu sanal bir dünya. Kurgulu, parçalı ve tüketime ayarlı bu uyarlılık, insanı dıştan ve içten kuşatmış durumda. Edebiyatın bütün türleri dönüşüm sürecini yaşıyor. Bu hızlı dönüşümden en büyük payı şiire düşüyor. Adeta türlerin karışımı bir yapıya bürünüyor şiir. Edebiyat ve şiir, popüler kültürün kısılcığında biçimciliğin baskısı altında yüzeyselleştikçe anlam katmanlarını da yitiriyor. Geçen yüzyılın son çeyreğinden itibaren şiirin ve